

att, med ändring af §§ 6, 7 och 17 i gällande författning, angående villkoren för bränvinstillverkning, Riksdagen för sin del må besluta att allt reglementerande i fråga om anmälningar och afsägelser vid bränvinstillverkning må lämpas mera efter bränvinstillverkarens bekvämlighet och till hans fördel; och

att afgiften för bränvinstillverkning må nedsättas till 50 öre för hvarje tillverkad kanna bränvin, eller, om denna nedsättning icke skulle vinna tillbörligt afseende, att tillverkaren aflemnar hälften af det tillverkade bränvinet till Staten som skatt, och erhöle den andra hälften skattfritt.

Om vederbörlig remiss anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1867.

Ola Månsson
från Blekinge.

Uti ofvanstående motion förena vi oss:

P. Andersson.

O. F. Brunberg.

J. Sjögren.

N:o 255.

Af Herr Ola Månsson: Om anskaffande af fabriksbolaget Siemens & Halskes i Berlin patenterade apparat för kontroll af bränvinstillverkning.

En hvar af oss känner nog de stora, snart sagdt oerhörda kostnader, som drabba Staten i och för kontrollen vid bränvinstillverkningen; och den enskilde tillverkaren slipper ej helt och hållet ifrån denna börda.

Genom

Genom det nu antagna kontrollsystemet omöjliggöres också i väsendtlig mån en friare lagstiftning med hänseende till anmälningar och förändringar uti sådan anmälan. Man säger nemligen också med något skäl, att det är nödvändigt på förhand veta tiden för tillverkningen på det kontrollörer må kunna tillsättas m. m. Det är således en uppfinning af stor betydelse med hänsyn till vår bränvinstillverkning, om kontrolleringen, sådan den nu är, kan så att säga förintas genom en apparat, hvilken fullkomligt riktigt till kanntal och styrka angifver och uppmäter bränvinet, i mån som det tillverkas. En sådan apparat är verkligen uppfunnen af Fabriksbolaget Siemens & Halske i Berlin, samt här i landet patenterad. Samma apparat har också under höstmånaderna 1866, med höga vederbörandes medgifvande, varit uppsatt på Grosshandelsbolaget L. O. Smith & C:s ångbränneri vid Skälby säteri i Breds socken af Upsala län, och der befunnits hafva med stor noggrannhet mätit och angifvit styrkan af det tillverkade bränvinet.

Hvad är således enklare, än att staten till brännerierna, hvilka vi upptaga till 500 st., inköper sådana apparater. Man kan lätt göra sig redo för den stora ekonomiska vinsten, om man beräknar hvad kontrollen nu kostar och hvad en apparat inköpes för.

Vid ett bränneri, som hålles i gång trenne månader, beräknar man 95 arvodesdagar för kontrollören à 6 R:dr, som utgör 570 R:dr, och dagliga underhållet, mat, hyra och uppässning à 2: 50 öre för dag 237 R:dr 50 öre tillsammans 807 R:dr 50 öre. Kontrollen, sådan den nu äro anordnad, kostar således Staten och tillverkaren för hvarje bränneri, utom kontrollörens resekostnader mer än tvänne apparater. Ty en sådan apparat kostar i inköp 400 R:dr R:mt. Om ett bränneri således vore i gång blott sex veckor betalades apparaten under denna tid, hvadan den stora vinsten är i ögonen fallande.

Efter ofvanstående beräkning upptaga vi kostnaden för bränvinskrollen under ett år för 500 stycken brännerier à 807 R:dr 50 öre till . . . 403,750: — skjutskostnaderna upptaga vi blott till 6,250: — ehuru de troligen kosta mera, och vi få en utgiftspost på . . . 410,000 R:dr för ett års bränvinskroll, oberäknadt en mängd andra utgifter som komma dertill. — 500 stycken apparater kosta à 400 R:dr 200,000 R:dr R:mt, hvaraf åter tydligen synes att den vinst, man första året vinner, uppgår till öfver 200,000 R:dr R:mt, och derefter bör vinsten blifva närmare en half million R:dr R:mt för hela landet.

Nyttigare kan en half million R:dr och arbetet af 500 personer användas än till bränvinskroll, och då denna dessutom kan utöfvas med stor noggrannhet, böra vi väl icke tveka derutinnan att förändra bränvinskrollen, utan uppskof.

För att ställa apparaten i gång och derät egna tillsyn då och då, torde de nu varande öfverkontrollörerne vara lämplige, emedan dessa personer besitta den sakkännedom, som man, att börja med, måhända påkallar. Sedermera föreställer jag mig att tillsynen kunde öfverflyttas på kronofogdar och länsmän och derigenom blifva än billigare.

Lämpliga föreskrifter för tillverkarne, med hänseende på apparatens tillsyn, vore ej svåra att uppställa eller att fullgöra.

Genom antagande af en apparat, sådan den angifvits för kontrollen, skulle vi genast vara inne på en bättre väg för en friare lagstiftning angående bränvinstillverkningen.

Med hänsyn uteslutande till den stora besparing för Staten och den enskilde bränvinstillverkaren, drager jag icke i betänkande föreslå,

att Riksdagen beslutar anskaffande utan tidsutdrägt af tillräckligt antal af Fabriksbolaget Siemens & Halskes i Berlin patenterade apparater för bränvinskollen i Riket.

Stockholm den 29 Januari 1867.

Ola Månsson
från Blekinge.

Uti denna motion förena vi oss:

P. Andersson.

O. F. Brunberg.

J. Sjögren.

N:o 256.

Af Herr Dan. Danielsson: Om beviljande af anslag för inrättande vid Ahlsborg i Hvellanda socken inom Jönköpings län af ett förberedande Folkskolelärare-seminarium.

På de sednaste åren hafva visserligen Kongl. Maj:t och Rikets Ständer mycket medverkat till folkskolans och folkupplysningens förbättrande, men ännu